

PUNKTIŅŠ Ātrie rēķini

24.11.2017

1. Vispirms izveido pilnus desmitus, tad saskaiti!

$$445 + 161 + 75 + 19 =$$

$$113 + 2 + 25 + 57 + 201 + 33 + 9 =$$

$$32 + 628 + 205 + 39 + 101 + 95 =$$

2. Vispirms noapaļo dotos skaitļus, tad saskaiti un rezultātam pieskaiti vai atņem noapaļošanas rezultātā atņemtos skaitļus!

$$54 + 53 =$$

$$97 + 98 =$$

$$647 + 337 =$$

$$13 + 64 =$$

$$96 + 97 =$$

$$539 + 458 =$$

$$122 + 886 =$$

$$996 + 991 =$$

$$367 + 625 =$$

$$781 + 224 =$$

$$199 + 598 =$$

$$993 + 994 + 996 =$$

3. Saskaiti “garu” skaitļu virkni: Ievēro vidējo skaitļu vērtību (50), tad pieraksti starpības, piemēram, $57 = 50 + 7$, pierakstam 7; $41 = 50 - 9$, tad pierakstam -9. Saskaitām visas starpības un šo rezultātu pieskaitām pie vidējās vērtības reiz saskaitāmo skaits.

$$\text{Piemērs } 45 + 56 + 39 + 62 + 51 = 50 \cdot 5 + (-5 + 6 - 11 + 12 + 1) = 250 + 3 = 253$$

$$\text{a) } 97 + 86 + 83 + 95 + 85 + 70 + 84 + 72 + 77 + 81 + 70 + 85 + 84 + 76 + 92 + 66 =$$

$$\text{b) } 68 + 73 + 76 + 61 + 82 + 63 + 77 + 140 + 70 + 60 + 86 + 75 =$$

4. Skaitļu reizināšana ar 5: doto skaitli vispirms dali ar 2, tad reizini ar 10 vai vispirms reizini ar 10, tad rezultātu dali ar 2.

$$64 \cdot 5 =$$

$$13 \cdot 5 =$$

$$740 \cdot 5 =$$

$$121 \cdot 5 =$$

$$28 \cdot 5 =$$

$$37 \cdot 5 =$$

$$380 \cdot 5 =$$

$$239 \cdot 5 =$$

$$86 \cdot 5 =$$

$$61 \cdot 5 =$$

$$266 \cdot 5 =$$

$$143 \cdot 5 =$$

$$5 \cdot 224 =$$

$$5 \cdot 93 =$$

$$482 \cdot 5 =$$

$$785 \cdot 5 =$$

5. Skaitļu reizināšana ar 25: doto skaitli reizini ar 100, tad dali rezultātu ar 4.

$$440 \cdot 25 =$$

$$111 \cdot 25 =$$

$$380 \cdot 25 =$$

$$633 \cdot 25 =$$

$$896 \cdot 25 =$$

$$975 \cdot 25 =$$

$$588 \cdot 25 =$$

$$227 \cdot 25 =$$

6. Skaitļa reizināšana ar 9 vai 99

$$\overline{ab} \cdot 9 = 10 \cdot \overline{ab} - \overline{ab} \quad \text{piemēram, } 38 \cdot 9 = 38 \cdot (10 - 1) = 380 - 38 = 342$$
$$\overline{ab} \cdot 99 = 100 \cdot \overline{ab} - \overline{ab}$$

$65 \cdot 9 =$

$24 \cdot 99 =$

$72 \cdot 9 =$

$83 \cdot 99 =$

$963 \cdot 9 =$

$472 \cdot 999 =$

$531 \cdot 9 =$

$229 \cdot 999 =$

7. Divcipara skaitļa, kurš beidzas ar 5, reizinājums pats ar sevi.

$$\overline{a5} \cdot \overline{a5} = 100 \cdot a \cdot (a + 1) + 25, \quad \text{piemēram, } 95 \times 95 = (90 + 5) \times 100 + 25 = 9000 + 25 = 9025$$

$35 \cdot 35 =$

$55 \cdot 55 =$

$85 \cdot 85 =$

Pārbaudi sevi! Risini prātā un lieto uzdevumos dotos padomus!

$659 + 487 =$

$65 \cdot 65 =$

$42 \cdot 11 =$

$113 + 2 + 25 + 57 + 212 + 33 =$

$96 \cdot 9 =$

$872 + 1031 =$

$464 \cdot 25 =$

$992 + 991 + 997 =$

$32 + 28 + 25 + 39 + 41 + 45 =$

$721 \cdot 5 =$

$25 \cdot 11 =$

$76 \cdot 99 =$

$98 + 997 + 102 + 23 + 384 + 67 + 259 =$

Vēl citi vērtīgi padomi ir atrodami *Cut – The – Knot* mājas lapā:

<https://www.cut-the-knot.org/arithmetric/rapid/rapid.shtml>